METSÄTALOUS

On hullu tilanne, että Kioton pöytäkirjan päästöjen laskennassa Suomen metsien kyky sitoa hiilidioksidia katsotaan miinusmerkkiseksi. **HARRI LAURIKKA, SUOMEN PÄÄNEUVOTTELIJA KANSAINVÄLISISSÄ ILMASTONEUVOTTELUISSA**

Puun poltto uhkaa vaikeutua

Puun poltosta voidaan joutua maksamaan päästömaksua, jos kiinteän biomassan kestävyyskriteereitä ryhdytään kiristämään nykyisistä suunnitelmista.

Työ- ja elinkeinoministeriön energiaosaston ylijohtajan **Esa Härmälän** mukaan paineet puuta kohtaan ovat kasvamassa Euroopan unionissa.

Härmälä pitää mahdollisena, että päätökset energiantuotannossa käytettävän kiinteän biomassan kestävyyskriteereistä saattavat siirtyä yli ensi kevään europarlamenttivaalien.

”Vuosina 2015–2016 biomassan kestävyyskriteerit voivat olla entistä vakavampana edessä”, Härmälä sanoi Energiakolmion tilaisuudessa tiistaina Helsingissä.

Puun polttoa on alettu hänen mukaansa Euroopan unionissa haastaa, eikä puun päästöttömyyttä pidetä kaikkialla enää itsestään selvänä asiana.

Pahimmillaan puusta voitaisiin joutua maksamaan päästömaksua.

Puun energiakäytön vaikeutuminen olisi Suomelle vakava asia, koska puu on uusiutuvan energian peruspilari. Metsäenergia tarvitsee kannattaakseen paljon vähemmän tukea kuin esimerkiksi tuulivoima.

KARI SALONEN

Paineet puun polttoa vastaan kasvavat EU:ssa.

Ilmastosopimus mahdollinen

Härmälä arvioi, että kansainvälisen ilmastosopimuksen syntyminen on yhä mahdollista.

”USA ja Kiina eivät kuitenkaan sitoudu mihinkään sellaiseen, mitä eivät kansallisista syistä voi tai joudu tekemään joka tapauksessa.”

Yhdysvalloissa päästöt ovat vähentyneet, kun liuskekaasu korvaa kivihiiltä. Kiinassa joudutaan pienentämään päästöjä, jotta ilman laatu kohenisi.

Yhdysvaltain kilpailukyky Eurooppaan verrattuna on parantunut ratkaisevasti, koska liuskekaasu alentaa Yhdysvalloissa samaan aikaan päästöjä ja energian hintaa.

Euroopassa kehitys kulkee eri lailla kuin vuonna 2008 oletettiin. Kansainvälistä ilmastosopimusta ei ole syntynyt. Fossiilisten polttoaineiden käyttö kasvaa, eivätkä uusiutuvat polttoaineet kannata ilman tukia.

Päästökauppa ei ohjaa investointeja.

Euroopan energiapolitiikassa on Härmälän mielestä pakko ottaa vastaisuudessa enemmän huomioon kilpailukyky. Hän viittasi energiakomissaari **Günther Oettingerin** lausuntoihin ja keskusteluihin syyskuun energiaministerikokouksessa Vilnassa.

”Kilpailukyky on jatkossa varmasti enemmän mukana ilmastopolitiikan työkaluissa kuin vuonna 2008 ajateltiin. Siperia opettaa”, Härmälä sanoi.

JUHA KAIHLANEN

Kantorahat kovassa kasvussa

Metsäala on saamassa myötätuulen taakseen. Pellervon taloustutkimus PTT odottaa sahojen nousevan voitolle ja metsänomistajien kantorahojen kasvavan tänä vuonna jopa 9 prosenttia.

PTT:n mukaan suomalaiset sahat ovat olleet kilpailukykyisiä, joten ne ovat onnistuneet kasvattamaan vientiä. Sahatavaran hintakin on noussut lievästi. Plussalle tuloksen nostaa käyntiasteiden nousu.

Tukin hyvä saatavuus on ollut yksi suomalaissahojen valteista. Jatkossa sahojen kilpailukykyä syö tukin hinnan nousu. Se on sahatavaran vientihinnan nousua nopeampaa.

”Saa nähdä, miten kauan puukauppa säilyy tässä tilanteessa vakaana”, pohtii tutkimusjohtaja **Paula Horne**.

Metsänomistajille kantohintojen lievä nousu ja hyvin rullaava puukauppa lupailevat entistä valoisampia aikoja. Vaikka teollisuus lisää puun tuontia, myös kotimaisen puun käyttö on hyvällä tasolla.

PTT odottaa, että kantorahaa kertyy tänä vuonna jopa 7–9 prosenttia viimevuotista enemmän. Kantorahatulojen kasvu jatkuu myös ensi vuonna, mikä parantaa metsätalouden harjoittamisen kannattavuutta.

Metsäteollisuuden murheenkryyninä pysyy paperiteollisuus. Ylitarjonta painaa edelleen hintoja. Tulosta kemiallinen metsäteollisuus tekee lähinnä sellulla ja kartongilla.

Myös energiantuotanto on metsäteollisuudelle kannattavaa.

PTT:n metsäalan ennuste on MT:n liitteenä kokonaisuudessaan.

JARMO PALOKALLIO

PEKKA FALI

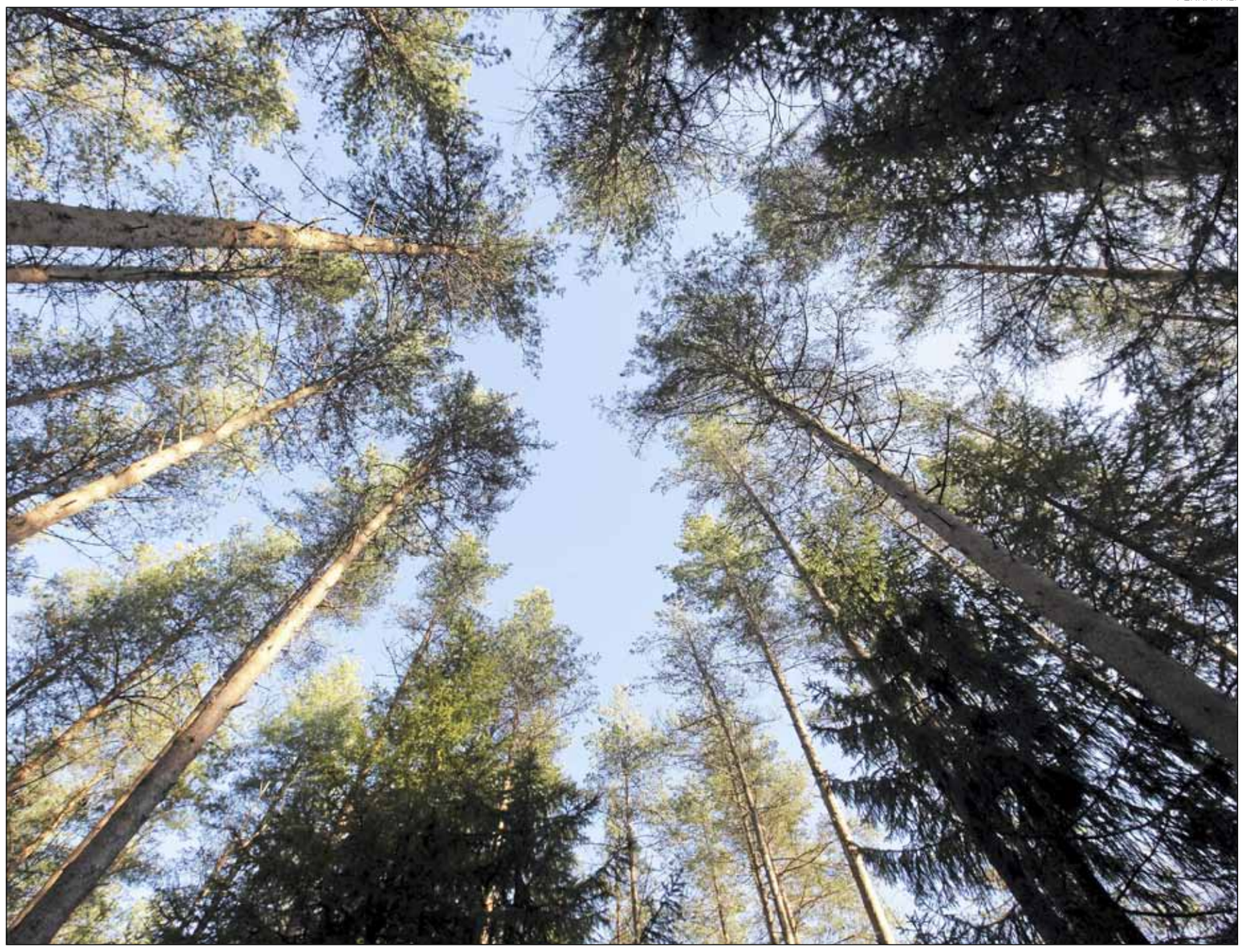

Puuston tilavuus Suomen metsissä kasvaa ja samalla kasvaa hiilinielu eli metsien kyky sitoa hiilidioksidia.

HYVITYS

Suomi saa vähentää 2,5 miljoonaa hiilidioksiditonnia

Suomen metsien pinta-ala on viime aikoina pienentynyt noin 20 000 hehtaarilla vuosittain.
Tämä pinta-alan supistuminen lisää hiilidioksidipäästöjä nelisen miljoonaa tonnia vuodessa.
Vaikka pinta-ala pienenee, metsien kasvun myötä puuston tilavuus lisääntyy: viime vuonna yli 34 miljoonaa kuutiometriä.
Metsien hiilinielu kasvoi myös: 34 miljoonaa kuutiometriä puuta pystyy sitomaan hiilidioksidia lähes 30 miljoonaa tonnia.
Kasvavasta hiilinielustaan Suomi voi hyötyä vain 2,5 miljoonaa tonnia vuodessa: tällä määrällä Suomi voi kuitata metsäkadon aiheuttamia hiilidioksidipäästöjä. Luku on vakio, se ei muutu, vaikka hiilinielu kasvaa.
Metsäkadon aiheuttamia hiilidioksidipäästöjä saa Kioton jatkokauden sääntöjen mukaan hyvittää enintään 3,5 prosenttia vuoden 1990 päästöistä. Näin päätettiin Durbanin ilmastokokouksessa.
Suomen hiilidioksidipäästöt vuonna 1990 olivat 70,1 miljoonaa tonnia, josta 3,5 prosenttia on 2,5 miljoonaa tonnia.

Suomi ja EU neuvottelevat yhä hiilinielupäätöksen hyvityksestä

Durbanin ilmastokokous teki päätöksen, jolla Suomen metsän- ja maankäyttö muuttui hiilinielusta kasvihuonekaasujen päästölähteeksi. Tilanteen korjaamiseksi Suomi ja EU:n komissio ovat neuvotelleet tuloksetta kohta kaksi vuotta.

Etelä-Afrikan Durbanissa vuonna 2011 järjestetty YK:n ilmastokokous muutti periaatetta, jolla metsäpinta-alan väheneminen voidaan korvata kasvavien metsien hiilinieluilla.

Uusi tulkinta on Suomelle epäedullinen.

”Suomen metsät ovat merkittävä hiilinielu. On hullu tilanne, että Kioton pöytäkirjassa sovitussa päästöjen laskennassa Suomen metsien kyky sitoa hiilidioksidia katsotaan miinusmerkkiseksi ”, sanoo **Harri Laurikka** ympäristöministeriöstä. Hän on Suomen pääneuvottelija kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa.

Neuvotteluja pian kaksi vuotta

Durbanin-päätös synnytti heti kohun Suomessa. Arvioitiin, että pahimmillaan Suomelle lankeaa kymmenien miljoonien eurojen lisälasku.

Ympäristöministeri **Ville Niinistö** (vihr.) sopi joulukuussa 2011 EU:n ilmastokomissaarin **Connie Hedegaardin** kanssa neuvotteluista, joissa sovittaisiin, kuinka Suomelle koituvat kustannukset hyvitetään Euroopan unionin sisäisessä taakanjaossa.

Suomen ja EU:n komission väliset neuvottelut alkoivat ja ne jatkuvat yhä. Päätöksiä ei ole vielä syntynyt.

”Tapaamisia on säännöllisesti. Niissä keskustellaan malleista, joilla voitaisiin hyvittää Durbanissa syntynyt, Suomelle epäoikeudenmukainen hiilinielupäätös. Kokouksessa sovitut laskentasäännöt tuottavat tämän meistä väärältä tuntuvan laskentatuloksen”, Laurikka sanoo.

Lähiaikoinakaan ei ole luvassa ratkaisua. Sitä ei tule ennen kuin Kioton pöytäkirjan muutos ja siihen liittyvät vuosien 2013–2020 velvoitekauden päätökset on vahvistettu. Tässä asiassa seuraava askel otetaan marraskuun alussa.

Niinpä on todennäköistä, että tämän vuoden puolella ei synny ratkaisua, jolla EU hyvittää Suomea Durban-päätöksen vuoksi.

”Kyllä komissio tietää tasan tarkkaan, mistä tässä asiassa on kyse. Yritämme löytää Suomelle hyvän ratkaisun”, Laurikka sanoo. Neuvottelujen yksityiskohdista hän ei kerro.

Lisälaskua ei ole vielä tullut

Jo aiemmissa ilmastokokouksissa oli sovittu, että metsäpinta-alan supistuminen tulkitaan kasvihuoneilmiötä kiihdyttäväksi asiaksi.

Kun puusto poistetaan, se ei enää sido hiilidioksidia. Tällöin metsästä raivattu alue muuttuu päästölähteeksi maaperässä muodostuvien päästöjen vuoksi.

Ennen Durbania oli kuitenkin voimassa sääntö, jonka perusteella metsien kasvulla voitiin hyvittää pienentynyt pinta-ala.

Tämä sääntö suosi Suomea, jossa metsät kasvavat hyvin: puuston määrä lisääntyy, vaikka metsäpinta-ala pienenee. Kasvava puusto pystyy sitomaan hiilidioksidia aiempaa enemmän.

Sääntö muuttui Durbanissa. Nyt vain osa metsien kasvusta voidaan tietyin ehdoin käyttää hyvityksenä pienentyneestä pinta-alasta.

Koska EU ei ole vahvistanut Durbanissa tehtyjä päätöksiä, ei niitä vielä sovelleta. Niinpä Suomelle ei ole tullut lisälaskua metsäpinta-alan vähenemisestä.

Lopulliset tiedot nielulaskennan tuloksista Kioton pöytäkirjan velvoitekaudelle 2013–2020 saadaan vasta vuonna 2022.

Jos lasku lankeaa maksettavaksi, sen suuruus tiedetään lopullisesti vasta silloin. Hinta määräytyy päästöoikeuskaupassa. Viime aikoina päästöoikeuksien hinnat ovat romahtaneet.

”Nyt lasku olisi huomattavasti pienempi kuin Durbanin-päätöksen aikoihin esitetyt arviot”, Laurikka sanoo.

Kioton sopimuksen osapuolet maksavat tällä hetkellä 0,3–0,6 euroa hiilidioksiditonnilta.

Euroopan unionin sisäisessä päästöoikeuskaupassa yritykset maksavat noin 5,1 euroa hiilidioksiditonnilta.

ANTTI KANTOLA

Kioton toinen kausi menossa

YK:n ilmastosopimusta täsmentävä Kioton pöytäkirja tuli voimaan vuonna 2005.

Kioton pöytäkirja on ensimmäinen oikeudellisesti sitova sopimus, jonka avulla hiilidioksidi-, metaani- ja ilokaasupäästöjä on vähennetty kansainvälisesti.

Nyt on käynnissä Kioton pöytäkirjan toinen velvoitekausi vuosille 2013–2020, josta sovittiin Dohan kokouksessa joulukuussa 2012. Ensimmäinen velvoitekausi kattoi vuodet 2008–2012.

Durbanin kokouksen hiilinielujä koskevat päätökset vuodelta 2011 ovat nekin osa Kioton pöytäkirjaa.

ANTTI KANTOLA

”Hiilinielu ei voi muuttua päästöjen lähteeksi”

Hiilinielu kasvaa, mutta Durbanin ilmastokokouksen päätöksen vuoksi Suomen metsät muuttuivat hiilidioksidipäästöjen lähteeksi.

”Ei voi olla niin, että biologinen hiilinielu muuttuu laskennallisesti hiilidioksidipäästöjen lähteeksi”, MTK:n metsäjohtaja **Juha Hakkarainen** sanoo.

Näin kuitenkin kävi Durbanissa tehdyn päätöksen vuoksi. Kokous määritteli hyvityksen määräksi 3,5 prosenttia vuoden 1990 hiilidioksidipäästöistä.

”Suomelle tuleva hyvitys on korkeintaan 2,5 miljoonaa tonnia hiilidioksidia vuodessa”, Hakkarainen kertoo.

Hintalappu määräytyy päästöoikeuskaupassa

Suomen metsäpinta-alan pienentyminen lisää hiilidioksidipäästöjä.

Viime aikoina pinta-ala on vuosittain pienentynyt noin 20 000 hehtaaria. Tällainen metsäkato lisää hiilidioksidipäästöjä nelisen miljoonaa tonnia.

Vuoteen 2020 mennessä päästölisäys saattaa kasvaa kuuteen miljoonaan tonniin vuodessa. Kun kuudesta miljoonasta tonnista vähennetään 2,5 miljoonaa tonnia, erotukseksi saadaan 3,5 miljoonaa tonnia.

Tämä on päästömäärän lisäys, josta Suomi joutuisi maksamaan korvauksen. Korvauksen hintalappu määräytyy sen mukaan, kuinka paljon hiilidioksiditonni maksaa kansainvälisessä päästökaupassa.

Suomi on EU:n metsäisin, maan pinta-alasta yli 70 prosenttia on metsää. ”Metsäpinta-alamme pienenee rakentamisen vuoksi. Kun näin metsäisessä maassa tehdään talo, tie tai voimalinja, niin puita joudutaan kaatamaan”, Hakkarainen sanoo.

ANTTI KANTOLA

PUUSTON MÄÄRÄ

Suomen metsien pinta-ala ja puuston tilavuus

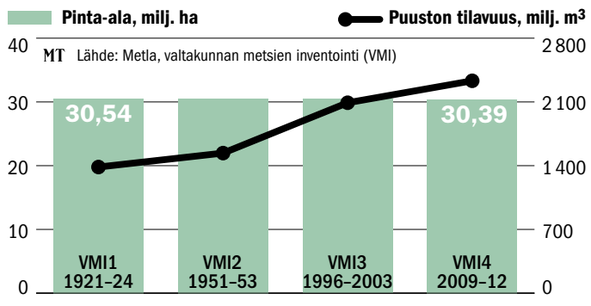

Puuston kokonaistilavuus puulajeittain

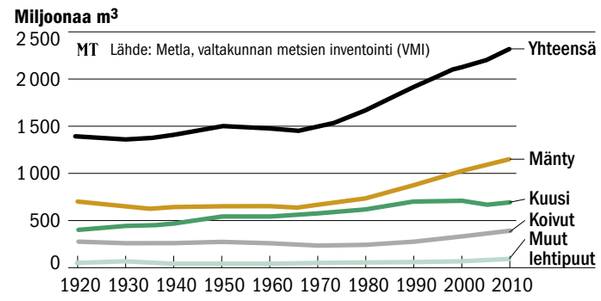

Enemmän pienemmältä pinta-alalta

Hyvän metsänhoidon ansiosta puuston määrä Suomen metsissä lisääntyy, vaikka metsien pinta-ala pienenee.
Metsät kasvoivat vuonna 2012 104,5 miljoonaa kuutiometriä.
Poistuma metsistä oli noin 70 miljoonaa kuutiometriä. Väheneminen johtui puumarkkinahakkuista, kotitarvekäytöstä ja luonnon poistumasta.
Metsien nettokasvu (kasvu – poistuma) vuonna 2012 oli siis yli 34 miljoonaa kuutiometriä.
Metsäpinta-ala pienenee esimerkiksi talojen, teiden ja voimalinjojen rakentamisen sekä pellonraivauksen vuoksi.
Uuttakin metsää istutetaan: vuonna 2012 Suomessa metsitettiin yli 2 000 peltohehtaaria.

» Kun Suomessa tehdään talo, tie tai voimalinja, puita joudutaan kaatamaan.«

JUHA HAKKARAINEN

FTG – VAIVATTOMAAN JA TEHOKKAASEEN METSÄTYÖHÖN

Uusi kuormainmalli ja vaunun design. Kuormaimessa pidempi ulottuvuus ja suurempi nostoteho. Vaunussa vankempi etusermi ja kevyesti kiipeävä teli. Paljon jarruvaihtoehtoja ja lisävarusteita erilaisiin tarpeisiin. Hyvin suojatut sylinterit ja letkut.

Yrittäjien Maatalous on nyt Y-Agro

Y-Agron löydät seuraavilta paikkakunnilta:
Alavus ☎ 06 511 1841 • Aura ☎ 02 277 8116 • Eura ☎ 02 865 1345 • Huittinen ☎ 02 565 005 • Hämeenlinna ☎ 03 653 3946
Inkoo ☎ 010 841 3306 • Joensuu ☎ 040 900 9538 • Jyväskylä ☎ 014 676 105 • Kannus ☎ 044 085 0877
Kauhava ☎ 06 434 0064 • Kouvola ☎ 040 900 9537 • Lahti ☎ 03 735 4700 • Laitila ☎ 02 851 800 • Nivala ☎ 08 443 877
Nurmijärvi ☎ 09 2764 550 • Salo ☎ 02 722 1133 • Urjala ☎ 03 546 6510